

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' ויקרא ג' ניסן תשס"ז

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 300

פנינים יקרים - עבודה במקום המקדש והקרבנות

נעשה ונקריב לפניך - אמר רבי משה מקוברין זצ"ל שאת עצמנו נעשה ונקריב לפניו יתב"ש, וכן כותב רבי יוסף ג'קטיליא בספרו שערי אורה: סוד הקרבנות הוא סוד הקירוב כי המשמעות הפנימית של להקריב - הנהו להתקרב, קרבן מלשון קירוב, ככל שמרבים להקריב כך גדלה ומתחזקת הקירבה. (ע"פ שפת אמת) **אדם** כי יקריב מכם קרבן לה' (ויקרא א' ב) מקודם צריך להקריב הבהמיות שבאדם לעשות לה' בכל דרכיך דעהו ואח"כ יכול להתקרב להקב"ה, וכן נאמר בפרשת קדושים (ויקרא יט) לרצונכם תזבחתו, היינו הרצון הרע שבכם תזבחתו קודם עשיית הקרבן.

אהל שכן באדם (תהלים עח) עיקר משכנו יתברך הוא תוך נשמות עם קדשו ושם צריך כל אחד לבנות את הנהו לה' ולקיים את הבטחתו ואנוהו, וכל הדברים הללו הם ענינים שנחשבים כאילו בנה משכן ומקדש בתוך לבבו וכאילו מזבח בנוי בלבו ומעלה עליו עולות ושאר קרבנות.

קרוב ה' לנשכרי לב (תהלים לד) מלמד שכל מי שלבו שבור בכל יום ורוחו נמוכה ודבורו ממועט בפיו בכל יום, עמו שכינה מהלכת בכל יום, ולא עוד אלא שמעלה עליו הכתוב כאלו מזבח בנוי בלבו ומעלה עולות וזבחים עליו לפני הקב"ה שנאמר (שם נא) זבחי אלקים רוח נשברה לב נשבר ונדרה וגו'. (אותיות דרכי עקיבא) **אמרו חז"ל** (כתובות קה) כל המביא דורון לת"ח כאילו הקריב ביכורים, כי הת"ח הקדושים בדרכיהם ובכל מעשיהם הנה הם ממש כמקדש וכמזבח, מפני שהשכינה שורה עליהם כמו שהיתה שורה במקדש ממש וכו' ועל דרך זה כל תשמיש שישתמשו בדברי העולם הזה עליו ויתרון הוא לדבר ההוא שזכו להיות תשמיש לצדיק.

והתהלכתי בתוכם (ויקרא כו יב) ענין המתהלך הוא ההולך אנה ואנה לא אל מקום אחד בלבד כלומר אתהלך בתוכם ויראה כבודי בכל מקום שתהיו שם, כי אמנם בכל מקום שיהיו צדיקי הדור הוא קדוש משכנו עליון שבו תשלם כונתו כאמרו (ישעיה סו) השמים כסאי והארץ הדרום רגלי... ואל זה אביט אל עני ונכה רוח וחרד על דברי.

כתב רבנו יונה (אבות א' יז) יהודי המקדש את פיו נעשה פיו כלי שרת, והמעם כי עיקר עבודת ה' מתקיימת ע"י דבור למוד התורה שיהודי מחויב לעסוק בה תמיד, וכן התפילה היא ע"י הדבור, וכשיהודי מוציא דבור מפיו נוצרת מציאות חדשה של קדושה ונצח.

גדולה מצות בכורים שלא די שעקרו את החלק הרע מקרבם אלא הוסיף להפוך את הרע לטוב כי אדם הרואה תאנה שביכרה אשכול שביכר שאדם משתוקק לאכלה והוא הקדישו לביכורים הוא פועל להפכן לטוב, איתא במדרש נתנומא צפה משה שביהמ"ק עתיד ליחרב והבכורים ליבטל עמר והתקין להם שלוש תפלות שיש בכוחם להפוך את טבע האדם כעבודת הביכורים.

מה ה' אלקיך שואל מעמך (דברים יב) דרשו חז"ל (מנחות מג) אל תקרי מה אלא מאה, הוא הביטול להשי"ת בכל הנפש עי"ז יזכה להתדבק באחדות השי"ת כנגד מאה אדנים שהיו יסוד המשכן.

גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה (קידושין לא) צדקה ניתנת דרך חנינה שיש לו לרחם על העני הרי הוא כאילו אינו מצווה ועושה, משא"כ קרבנות כאלו מצווה ועושה ואז עושה רצון השי"ת לגמרי כאילו הקריב עצמו לגמרי להשי"ת וכן הוא במתנות עניים שנצטוונו בתורה"ק.

את קרבני לחמי לאשי (במדבר כח ב) למה נקראו קרבנות לחמי לומר לך כל המחלק לחם לעניים כאלו הקריב כל הקרבנות, והוא שנאמר לחמי לאשי.

ואדם אין לעבוד את האדמה (בראשית כ ה) אפשר לרמוז ואדם שמתחזק עצמו לאין והוא נבזה בעיניו, זה תועלת גדול לעבוד את האדמה כנוי לשכינה, כי העניו כאלו הקריב כל הקרבנות כמו שאמרו חז"ל (סנהדרין מג), והוא לעבוד רמו לעבודת הקרבנות.

שיחת הרא"ש ז"ע"א ע"פ פ' קרח תשל"א (לפנות באקר) - האשק - נכתב ע"י הר"פ כפ' הבית

שתי משמעויות בזה אחד משמונה שבשמיניית (המשך)

ידי עשה לי את החיל הזה. בין בהרגשת העונג שאני יושב ולומד ובין בהרגשת העונג שאני שוכן בחיק האם. הלא שניהם מביאים לאדם את תחושת הערך העצמי המבדילו ומפרידו מאתו יתב"ש?

יסוד התכלית שיגיע האדם לבחינת "אין סוף" דהיינו שיהיה מוכן לבטל כל תחושת מציאות עצמי בזה שיכיר בבירור ובאמת שאינו מציאות כלל. וכאשר ישאל את עצמו אם אני מציאות כלל איד בכ"ו יש איזה אחיזה של אנוש? ואז תבא התשובה שאחיות האנוש אינו אלא חלק בלתי נפרד ממציאות הוי"א אין סוף. הרא"ש זיע"א הבהיר שאין הכוונה בדברים אלו לומר שהאדם מכיר את מציאות האין סוף כי זה לא יתכן בכלל הלא מקרא מלא (שמות ל"ג) כי לא יראני האדם וחי, ואידך יתכן שהוא יכיר את האין סוף כשהוא נמצא בתוך מגבלות האנוש? אלא שהכוונה הוא בזה שהאדם מכיר בבירור את הסוף שבמציאות אנוש. מביטים על בית הקברות ורואים את סוף כל האדם. הלא סוף כל אדם למות. אחרי שמביטים על בית הקברות ושואלים מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו מבינים היטב שמדובר על בני אדם שיש להם סוף, מתים מתמלאים ברימה ותולעה וזה סוף האדם. ואם אחרי ככלות הכל יוצאים מהפה איזה דבורים מ-האין סוף, טעות לחשוב שהם הדבורים שלנו כי אידך יתכן אשר מי שסופו למות להסריח ולהתמלאות ברימה ידבר על אין סוף. אי"כ בהכרח שהדבורים האלו אינם הדבורים שלו אלא הכל ממציאות הוי"א ברוך הוא מסובב הסיבות טמיר ונעלם.

הרא"ש דיבר על עצמו ואמר "אידך בין דאך גארנישט" (אני כלום) ואם מן השמים נותנים לנו את הדבורים האלה, ואם מן השמים מביאים אותנו אל ההתרגשות המיוחדת הזאת אנו צריכים לדעת שזאת דרישת הבורא ברוך הוא מאתנו וזה

{תקציר מהחלק הראשון של השיחה:

כל מה שהאדם עושה אינו עושה אלא מה שהסיבות מחייבות אותו כדי שיתפרסם שמו של הקב"ה. הפרסום בא ע"י הכרת שפלות עצמי וגדלות הבורא, וזהו מן המצר קראתי אל י-ה להתפרסם, אז ענני במרחב כלומר בפרסום ה'. מאידך מי שחי עם עצמו חי בדמיונות העלולות להרוס אותו.

יש שני סוגי פחד: א. מהעבירות. ב. מהמציאות אנוש. החי בשפלות ככל שמרגיל עצמו הפחד נחלש אבל הפחד ממציאות אנוש הוא פחד תמידי המבטל את כל הישנות אפילו את האחד משמונה שבשמיניית. מדברי הרא"ש הובן שחז"ל מתארים את הגאווה המותרת שמונה שבשמיניית אך הת"ח שם עצמו ללעג יזעצם מחשבת הגאווה כי מעביר להקב"ה את כל הישנות ואז עצם מחשבת האנוש גורם להרגשת השפלות. הרגשה זו נחשבת ליסוד הבריאה. לדרך זו אנו מצפים לימות המשיח, ועל זה נאמר שויתי ה' לנגדי תמיד, ע"כ תמצית חלק הראשון.}

כללא דמילתא כל מה שיודעים ומבינים יותר יש יותר צורך לבטל את האנוש שבה ולהעבירו למציאות בורא. כמובן שהנכונות לבטל את היודע, יותר קשה מלבטל את הבלתי יודע, כענין מה שאמרו חז"ל (סוכה נב) כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו, הת"ח שמילא כרסו בתורה קשה לו לבטל את כל ההשגיות ולהיות בהרגשה שאינו מציאות כלל. מי שנמצא בהכרה האמיתית שלית ליה מגרמי כלום והכל מציאות הוי"א ברוך הוא, הוא בעצם נמצא בתענוג הגדול שיש בבריאה. כי המבוטל נמצא בתוך חיק אמו קוב"ה כמאה"כ (תהלים קל"א) כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי. אולם אסור לו לאדם להרגיש תענוג זה כתענוג שלו, כי אם יש לאדם תענוג עצמי מזה שנמצא בחיק אמו, במה הוא שונה מהתענוג שיש לו מזה שיושב ולומד וטופח על שכמו ואומר כוחי ועוצם

בהם בזה שאין להם סבלנות לעקוב אחרי התנהגות הבן והבת. ומכיון שאין להם סבלנות נותנים לילדיהם לרוץ אחרי כל מיני התנהגויות לא מבוקרות.

הרא"ש הדגיש שחלק גדול ממצבי התנהגות של הבן והבת שהולכים בכוון הלא נכון יכולים להגרם גם מאותם ההורים אשר לא נותנים לחיים לרוץ והם מתעניינים על כל פרט אלא שאין להם את הסבלנות הראויה, מפני שאינם מוכנים להשאיר לעצמם מקום למחשבה ובקורת עצמי. אולי הילדים קבלו ממנו את הדרך להתנהגות הלא מבוקרת. ואם ההורים אינם מוכנים לבדוק את עצמם ומשליכים את כל הבקורת על הילדים בלבד. אזי כשההורים רואים איזה פגם קטן בהתנהגות הבן או הבת מרחקים אותם ומגרשים אותם מהבית, ואז הבן או הבת מתרחקים עוד יותר ומחפשים ברחוב תמורה על התסכול שנחת עליהם מהתיחסות ההורים אליהם. וכמו לגלגל של שלג התסכולים מתרבים, ההתרחקות תופסת מרחבים גדולים, ההתנתקות בין ההורים לילדים הולכת וגוברת, עד שמגיעים למצב שההורים כבר לא מנסים כלל להאשים את עצמם בהתנהגות הבנים כאילו שזוהי בעית הילדים לבד, כך שהילדים מדרדרים עוד יותר עד שמגיעים למצב של אבדון ממש. וכשנדבר עם ההורים לא יבינו בכלל איזה חלק יש להם בהתנהגות הבן. לדבריהם התנהגות הילדים זוהי בעיה שלהם בלבד. וככל שמתרחקים הופכת התנהגותם המרוחקת והמנותקת להוכחה נוספת שההורים אינם אשמים כלל בהתנהגות המוזרה של הבנים והבנות, הכל בגלל שלא היו מסוגלים בעבר להתבונן מספיק בהליכות חיים וכ"ש היום כשהעניינים הסתבכו יותר.

הרא"ש נשאל מאחד החברים אם המצב כל כך רגיש ומסוכן, יוצא שהפער בין העולם שומר מצוות הנדרשים לחנך את הילדים, לבין העולם החופשי שאינם שמים דגש בחנוך הילדים, גדול מאד, כי יוצא שככל שמתרחקים יותר מגיעים לנקודות עדינות ורגישות אשר לכאורה העולם

תפקידנו, להיות בטל במציאותנו ולתת לרבש"ע מסובב הסיבות לפרסם שמו ברבים באמצעותנו. והוא אך ורק בזה שלא משאיר לעצמו שום תחושה ותענוג כלל. כי חיפוש התענוג מביאה אותנו לחוש את ה"אני". וכאשר מפתחים את תחושת ה"אני" אין לזה כל מעצור, האני הולך ותופח. היא מתחילה בגאווה המותרת שמינית שבשמינית ויגבה לבו בדרכי ה'. אלא שמהר מאד עלול להגיע לאני ואפסי עוד יסוד הגאווה המנתק את האדם מדבקות בורא.

בעצם אנו צריכים לדעת שהגאווה לא רק שמרחיקה את האדם מדבקות בורא אלא אף גורם שיבואו בעולם הרבה צרות ומצוקות, כי הגאווה מביאה מאות ואלפי כשלונות בכל שטחי החיים הגשמיים והרוחניים. כאשר הגאווה משתחררת היא אצה ורצה לכל פינות החיים ללא מעצור. הגאווה מתנגדת לכל המושג "בחירה". הלא עצם מהות הבחירה מציינת את הצורך להיות בתוך מסגרת וגבולות. מושגים המרוחקים ביותר אצל בעלי הגאווה הרואים את עצמם ממלאים כל חלק מהחיים כשאיפותם וכרצונם ומדוע בכלל יהיו מוכנים לקבל על עצמם מוסכמות החברה ומי יאמר לו מה תפעל, ומאחר ואינו מוכן לקבל כל הוראה והצעה של מבינים הוא הולך ומסתבך וגורם במישרין ובעקיפין מאות ואלפי בעיות וכשלונות בכל שטחי החיים. מה שכואב יותר שהכשלונות שבעלי הגאווה יוצרים במישרין ובעקיפין אינם נפתרים כראוי והם הופכים להיות נדבכים נוספים של צרות ומצוקות בחיים.

הבעיה אינה רק אצלם, גם אצלנו ידיעה זו מחייבת את העבודה העצמית להתבונן כראוי בכל אשר קשור לנהול החיים בצורה מסודרת ומפוקחת. התבוננות ראויה משפיע על הרחוב שלנו הן לטוב והן לרע ח"ו. נקודה זו שייכת גם בענייני חנוך הבית, אם לא מתבוננים כראוי ונותנים לחיים לרוץ, ולא שמים לב בצורה מספיקה למעשיהם של בני הבית. ההורים צריכים לדעת כי האשמה בגדול הילדים תלויה

נוחים ויותר רגועים, אין הדבר כך כלל, באמת גם הם דואגים לילדיהם אלא שהרבה אינם בשליטה כי הרגילו את הילדים להיות עצמאיים. אך עיקר הבעיה שאין להם סיפוק ותכלית מעצמם. משא"כ אנו בזה שמקבלים הכוונה ודרך בחיים. עושים את החיים יותר תכליתיים, אך חייבים לתת את הדעת בחנוך הילדים ולא להסתפק בזה שעסוקים בהכרת המציאות. אמנם זה ברור שמי שאינו מתעסק בהכרת המציאות עלול לשכוח את הילדים לגמרי, וכשיזכר מהם עלול ח"ו להיות מאוחר...

(- פסוק יב' כי בזה -)

החפשי אינו מגיע אליהם. ענה הרא"ש ואמר שאי אפשר לומר שהחופשיים חיים בחופש ובעונג בגלל שאינם עסוקים בחנוך ילדיהם. האמת היא שלמרות שהכל לכאורה מתאפשר להם, אינם מרוצים מעצמם. הרא"ש סיפר שלפני כעשרים שנה בערך באחת הנסיעות שלו ברכבת נכנס לשיחה עם משהו המוגדר חופשי, השיחה עברה משיחה סתמית לשיחת נפש, והלה גילה לו עד כמה שהוא מיואש ואינו מוצא כל ענין בחיים, החיים נכנסים לתוך מעגל עצמי ללא כל מטרה כשחיי ההפקרות אינו מביא כבר כל ערך וסיפוק. לכן לא לחשוב שאצל החופשיים החיים יותר

שהשמחה במעונם

הר"ר גדליה סגל ומשפ' להולדת הנין
הר"ר ישראל מאיר סגל ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר יוסף חזן ומשפ' להולדת הבת
הר"ר שמעון ברזסקי ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר אברהם ברזסקי ומשפ' להולדת הבת
משפ' שניצור להולדת הנינה
משפ' קירשנבוים להולדת הנכדה
הר"ר יעקב עקשטיין ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות
הר"ר משולם מורגנשטרן ומשפ' להכנס הנכד לעול המצוות
הר"ר מרדכי גולדברג ומשפ' לנישואי הנכד
הר"ר מרדכי יוסף וילקומיץ ומשפ' לנישואי הבן ולאירוס' הבת
משפ' גולדשטיין לנישואי הנכד ולאירוס' הנכדה

י"ל ע"י
מערכת החברותא
רח עדין 3
02 - 5829688 ☎
02 - 5325477 פקס:
ת.ד. 5080
ירושלים 91050

כוס תזכורות

הר"ר יוסף חזן הי"ו ולמשפ' החשובה על פטירת אשתו בקציו"ש
ת. נ. צ. ב. ה.

לילידי זשיבת

הר"ר אריה מרדכי בן הר"ר שאול יצחק ז"ל נלב"ע ו' ניסן
הר"ר אפרים זושא בן הר"ר שאול ז"ל נלב"ע ו' ניסן
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע